

STIMULAREA INTELIGENȚELOR MULTIPLE LA VIITORII ASISTENȚI MEDICALI

Leuțanu Gabriela, doctorandă UPS „Ion Creangă” din Chișinău

CZU:159.922:377

Abstract

We are currently living in a changing world and it is highly necessary for us to head towards the change. School must provide the development of educational system so that the student becomes enlightened, and not benighted due to learning beyond their ability. At school, the student is continuously developing himself in all spiritual and physical components through a development of the biopsychic potential, at first combined and then more and more obvious under the sign of certain dominants.

Key-words: multiple intelligences, person-centred school.

Ca urmare a situației internaționale din acest an, elevii din învățământul preuniversitar încadrați în școli postliceale de profil medical au fost mobilizați pentru a efectua stagiul de practică în linia întâi a spitalelor cu monitorizare COVID 19.

Unii nu erau suficient de pregătiți pentru acest pas al viitoarei lor cariere. Un factor determinant pentru lipsa de pregătire psihică a viitoarelor cadre medicale este și lipsa unei selecții a doritorilor de carieră medicală. Dintre ei, unii au venit la sugestia părinților, alții, care nu au promovat examenul de bacalaureat, au ales această formă pentru a avea continuitate la studii fără a-și pierde anumite drepturi financiare. În altă cauză, vârsta viitorilor elevi depășește stadiul de tinerețe. Din punct de vedere psihologic, aceștia prezintă dificultăți de identificare legate de evoluția situației economice și de circumstanțele sociale. Motivațiile pot deveni la un moment dat factor de compensare a reducerii capacității de învățare. În toate cazurile cercetate, stresul a fost factorul principal al prezenței tulburărilor psihosomate, generate de traume psihoemoționale, care împiedică dezvoltarea personalității.

Ca psiholog voluntar implicat în această campanie, am constituit un grup de suport. Am selectat un eșantion format din 33 de subiecți cu vârste cuprinse între 18 și 21 de ani: 11 persoane de sex masculin (8 provin din mediul urban, 3 – din mediul rural) și 22 de persoane de sex feminin (17 provin din mediul urban, 5 – din mediul rural). Am preferat selectarea subiecților adolescenți deoarece am considerat că aceștia au o personalitate care poate fi modelată educațional cu o mai mare amplitudine decât a celor trecuți de vârsta adolescenței, care doresc în mare măsură doar o reconversie profesională, față de adolescenți, care optează pentru o carieră medicală. Viitorul carieristic depinde de aportul adus de cadrele didactice din aceste instituții, care au ca mediu de activitate sănătatea și asistența pedagogică. Totodată, elevii, viitorii asistenți medicali, pot fi îndrumați în aprofundarea studiilor medicale, consolidând cariera și ajutând societatea în acest domeniu.

Ne aflăm într-o lume de schimbare și este imperios necesar să mergem în sensul schimbării. Școala trebuie să asigure dezvoltarea sistemului educațional astfel încât elevul să fie luminat, nu întunecat cu învățătura peste puterile sale. În școală, elevul se formează continuu în toate componentele spirituale și fizice, printr-o dezvoltare a potențialului biopsihic, combinatorie la început, apoi din ce în ce mai evident sub semnul unor dominante.

Primul factor important în consilierea viitorilor asistenți medicali îl reprezintă tipul de personalitate căreia îi este adresată această activitate. Este vorba de persoane care nu prezintă tulburări psihice sau de personalitate, deficit intelectual sau de altă natură și care trebuie să facă față mai eficient cerințelor vieții profesionale și cotidiene și să își îmbunătățească performanțele

de comunicare și adaptare la cerințele din ce în ce mai complexe ale vieții dinamice, solicitante, uneori agresive.

Al doilea factor important în consilierea elevilor unei școli postliceale sanitare îl reprezintă modelul educațional și interpersonal oferit, care trebuie să creeze posibilitatea de învățare a unor strategii comportamentale care să permită valorizarea potențialului existent și dezvoltarea de noi atitudini și conduite adaptative.

Lotul selectat nu este un grup reprezentativ, iar cercetarea nu poate fi generalizată. Informațiile pot fi folosite doar pentru studierea unor grupuri sau comunități relativ mici. Am fost dependentă de sursele care există și care pot fi doar parțiale. Izvoarele pot fi greu de interpretat, din punctul de vedere al măsurii în care reprezintă tendințele reale, ca în cazul statisticilor oficiale. Multe aspecte ale vieții sociale nu pot fi aduse în lucrarea de față, deoarece răspunsurile celor studiați pot fi afectate de situația lor experimentală.

Am obținut următoarele: la interpretarea testului Raven s-au evidențiat valori corespunzătoare inteligenței de nivel mediu (90-108) . Se observă că au gradul mai mare de adaptabilitate la cerințele societății persoanele de sex feminin, cele care au mediul de proveniență urban și etatea de 18 ani. Considerând că există un raport între randamentul școlar și opțiunea profesională, am surprins corelația dintre coeficientul de inteligență ale subiecților și reușita școlară generală a acestora. Convențional, am împărțit elevii în trei categorii, luând în considerare mediile obținute la toate disciplinele primului semestru al anului școlar în curs. Rezultatul a fost că obținerea unui scor înalt la testul IQ nu garantează succesul școlar/profesional elevilor.

Eșantionului selectat i-am aplicat chestionarul de identificare a inteligențelor multiple. Am prelucrat datele obținute la chestionarul aplicat, le-am înregistrat statistic și am însumat rezultatele obținute de lotul de elevi pe fiecare tip de inteligență specific. Conform rezultatelor, lotul de subiecți are un scor mare total obținut la inteligența verbală/lingvistică (209) și respectiv, la inteligența socială, interpersonală (223). Revenind asupra cercetării, se confirmă că viitorii asistenți medicali au mai dezvoltat tipul de inteligență social, interpersonal și tipul de inteligență verbală/lingvistică.

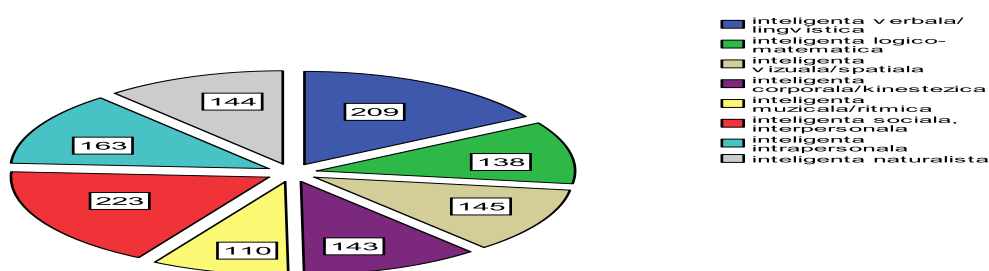

Figura nr. 13 Reprezentarea grafică a inteligențelor multiple

Prin programul de consiliere a fost atins scopul propus, grupul consiliat și-a însușit noțiunile cognitive, atingerea obiectivelor a condus la stimularea comunicării și a interrelaționării, atât între membrii grupului, cât și cu ceilalți din afara lui și implicit la dezvoltarea inteligenței verbal/lingvistice și a inteligenței sociale, interpersonale. Elevii sunt satisfăcuți de rezultatele obținute în dezvoltarea lor personală, recunoscând schimbările din atitudinea lor și din modul lor de gândire și comportament, consideră că dau dovadă de echilibru și stăpânire de sine, își conștientizează propria valoare, au devenit adaptabili la efort, iar cu forța

interioară au puterea de a înfrunta obstacole. Sunt independenți în gândire, au bună capacitate de decizie, acționează energic, perseverent. Au învățat să dezvolte strategii proprii de rezolvare a problemelor, dezvoltă o imagine de sine pozitivă, și-au format o atitudine corectă față de ceilalți.

Cunoscând „Teoria inteligențelor multiple” și având în vedere, în aplicarea acesteia, valorificarea maximă a potențialului fiecărui elev prin expunerea sa la situații variate, care să-i dea ocazia de a se manifesta intens motivat în domeniul în care capacitățile sale sunt mai evidente, cadrele didactice pot crea modele multiple, de învățare activă.

Autorul spune că, deși aceste inteligențe nu sunt neapărat dependente una de alta, rareori ele sunt folosite independent. Orice persoană normală are un anumit coeficient din fiecare dintre aceste inteligențe, în schimb modalitățile în care acestea variază sau se combină sunt la fel de diferite precum chipurile sau personalitățile indivizilor.

Socrate și Platon considerau că inteligența îi permite omului să înțeleagă ordinea lumii și de a se conduce pe sine însuși, iar Boudha milita pentru eliberarea omului de inteligență pentru a ajunge la cea mai înaltă formă de fericire. Pentru Hegel, inteligența era un gardian al întregii vieți psihice – el spune că „adevărul și raționalitatea inimii și voinței se pot găsi numai în universalitatea inteligenței și nu în singularitatea sentimentului” – [20, p. 194]. Leonardo Da Vinci legase inteligența de sensibil, înaintea lui Kant, care o vede în uniune cu sensibilitatea, numai din această întrepătrundere totală și absolută izvorând cunoașterea [1, p. 199]. Inteligența nu este însă o sumă a proceselor psihice sau a funcțiilor mintale, ci un nivel comportamental, un termen generic – cum se exprimă Piaget – desemnând formele superioare de organizare sau de echilibru ale structurilor cognitive [16, p. 61].

Definiția inteligenței, dată în scop didactic este următoarea: inteligența generală este „o aptitudine generală care contribuie la formarea capacităților și la adaptarea cognitivă a individului în situații noi” [3, p. 130].

Conceptul „școală centrată pe individ” reprezintă o instituție bazată pe o viziune pluralistă asupra minții și „care acceptă faptul că oamenii au puteri cognitive diferite și stiluri cognitive deosebite” [10, p. 13]. Acest model de școală se bazează pe știința cogniției și neuropsihologiei, această abordare numindu-se „teoria inteligențelor multiple”.

Când Howard Gardner a formulat, pentru prima oară, teoria inteligențelor multiple (Frames of Mind 1983), a pornit de la o critică a sistemului de învățământ. Zece ani mai târziu, el își rafinează poziția, adăugând și elemente de cercetare experimentală, care transferă inteligențele multiple dintr-un concept criticat și criticabil într-un punct de plecare al unei practici școlare cu adevărat individualizate.

În școala centrată pe individ, atât metodele de evaluare cât și curriculumul favorizează diferitele profiluri de inteligențe ale elevilor. În cazul evaluării se avansează procedurile și instrumentele care se aplică diverselor inteligențe, care permit „privirea directă” în multitudinea tipurilor de învățare. În acest sens, Gardner propune evaluarea proiectelor elevilor, în timp ce acestea sunt în progres. Avantajul implică și conștientizarea pașilor în rezolvarea problemei sau crearea produsului, observându-se totodată folosirea diverselor medii specifice fiecărei inteligențe. Pe de altă parte, prin expunerea la medii variate, sunt stimulate mai multe inteligențe și se poate determina combinația de inteligențe ale elevului, o informație utilă în abordarea individualizată ulterioară.

În ceea ce privește curriculumul, acesta trebuie scos din inerția tradițională și reconfigurat. Considerând că mult prea mult din ceea ce se predă este inclus din rațiuni istorice (ale căror motivații s-au pierdut nu numai pentru elevi, dar și pentru profesori), Gardner propune reformularea curriculum-ului din perspectiva deprinderilor, cunoștințelor și, mai ales, a înțelegerii, adaptându-l pe cât posibil stilurilor de învățare și profilurilor intelectuale ale elevilor.

Pedagogia inteligențelor multiple presupune ca profesorii să predea și să evalueze diferit, bazându-se pe plusurile și minusurile intelectuale ale fiecărui individ.

Profesorii folosesc activități de învățare în jurul unei idei sau întrebări și făcând legătura cu alte subiecte. Profesorii dezvoltă strategii care le permit studenților să demonstreze în mai multe căi de înțelegere, și de a-și valoriza propria unicitate. Nu există elev bun sau elev slab, cum suntem tentați să ne etichetăm elevii, instruirea lor trebuie făcută diferențiat, pentru a obține rezultate maxime din partea fiecăruia dintre ei. Instruirea diferențiată trebuie să se bazeze pe o reală cunoaștere a potențialului elevilor și pe o abordare corespunzătoare a metodelor de învățare.

BIBLIOGRAFIE

1. BRIAN, FROST. *Orizonturi noi în psihologie*. București: Editura enciclopedică română, 1973.
2. CHELCEA, ADINA (coord.). *Psihoteste*. București: Editura S.C. Știință și Tehnică S.A., 1994. ISBN:
3. COSMOVICI, A.; IACOB, L. *Psihologie școlară*. Iași: Editura Polirom, 2008.
4. EYSENCK, M. W. Intelligence. În M. W. Eysenck, (ed.), *The Blackwell dictionary of cognitive psychology*. Cambridge, Massachusetts: Blackwell Publishers. 1994, pp. 192–193.
5. GARDNER, HOWARD. *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. New York: Basic Books, 1983.
6. GARDNER, HOWARD. *Multiple Intelligences: The Theory In Practice*. New York: Basic Books, 1993.
7. GARDNER, HOWARD. *Intelligence Reframed: Multiple Intelligences for the 21st Century*. New York: Basic Books, 1999.
8. GARDNER, HOWARD and SEANA, MORAN. *The science of Multiple Intelligences theory: A response to Lynn Waterhouse*. *Educational Psychologist*. 2006, Volume 41, Issue 4, pp. 227-232.
9. GARDNER, HOWARD. *Mintea disciplinată*. București: Editura Sigma, 2005.
10. GARDNER, HOWARD. *Inteligențe multiple. Noi orizonturi*. București: Editura Sigma, 2006.
11. GARDNER, HOWARD. *Tratat de răzgândire*. București: Editura ALLFA, 2006.
12. *Ghid metodologic de aplicare a programelor școlare*. București: Editura Aramis, 2002.
13. ELEK, VERA (coord.) *Instruirea diferențiată – aplicații ale teoriei inteligențelor multiple – ghid pentru formatori și cadre didactice*. MEC, Seria calitate în formare. București: Editura Aramis, 2001.
14. JIGĂU, M. *Compendiu de metode și tehnici*. București: Editura Sigma, 2007.
15. KORNHABER, MINDY.; EDWARD, FIERROS. AND SHIRLEY, VEENEMA. *Multiple Intelligences: Best Ideas from Research and Practice*. 2003.
16. PIAGET, J. *Psihologia inteligenței*. București: Editura științifică, 1965.
17. RADU, I. Strategii metacognitive în procesul învățării la elevi. În *Studii de pedagogie aplicată*. (coord. IONESCU, M., RADU, I. ȘI SALADE, D.). Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2000.
18. RUSU, E-C. *Psihologie cognitivă*. București: Editura Fundației României de Măine, 2007.

19. TUPPER, K.W. *Entheogens and Existential Intelligence: The Use of Plant Teachers as Cognitive Tools. Canadian Journal of Education*. 2002, vol. 27, No. 4 (2002), pp. 499-516, Published by: Canadian Society for the Study of Education, DOI: 10.2307/1602247, Page Count: 18.
20. <http://www.jstor.org/stable1602247>(vizitat pe 20.04.2020).
21. TURCU, AL. și colab. Considerații cu privire la conceptul de inteligență. În: *Revista de psihologie*. București, 1976, nr. 2.

COMPETENȚELE SOCIALE LA ELEVII CU DIZABILITĂȚI MINTALE

*Mocanu Cornelia, profesor logoped, România,
doctorandă, UPS „Ion Creangă” din Chișinău*

CZU: 376.4

Abstract

Most studies refer to ongoing deficiencies that focus on their delay in creating knowledge, giving it or less importance to the social and emotional countries of their subjects. Then a gradually modified process is approached, with the fuller recognition of the fact that social relationships within the age group can influence the positive ability to adapt the child with mental deficiencies, self-esteem and subsequent cognitive clarity (Johnson, 1989, Gootman 1993). The concept The approach of competence in the field of pedagogy is more important for its dimensions and for it – the manifestation of the capacity, the skills, the individual abilities in the plan of interpersonal relations in order to facilitate the adaptation, its integration in the social field.

Key-words: disabilities, mental, inclusion, social skills, extra didactic activities.

Copiii cu dizabilități mintale fac parte din categoria copiilor cu cerințe de educație speciale [CES]. Gama cerințelor speciale este mai vastă și cuprinde, pe lângă categoria „dizabilități”, încă alte două categorii: „dificultăți” și „dezavantaje” (Organizația Economică de Cooperare și Dezvoltare, 2003). O categorie aparte în rândul copiilor cu cerințe educative speciale o constituie copiii cu dizabilități mintale. În literatura de specialitate există diverși termeni prin care este desemnată categoria copiilor care prezintă dizabilități mintale. Deficiența mintală ce afectează 2-3% din populație este o problemă foarte importantă atât din punct de vedere medical, psihologic, cât și al individului și al societății în general.

Deficiența mintală se definește ca stare funcțională specială care apare în copilărie și care se caracterizează prin valoarea scăzută a coeficientului de inteligență (IQ) și limitarea funcțiilor adaptative. Reflectă relația între așteptările mediului în care trăiește și posibilitățile individului. Stabilirea diagnosticului se face ținând cont de următoarele aspecte: Nivelul intelectual rămâne cu mult sub valoarea medie (coeficientul de inteligență egal, sau sub 70-75). Începând cu anii 90 ai secolului XX, conceptul de competență socială devine subiect de studiu pentru mai mulți cercetători: Weinert F.E. [1], Wine J.D. [2], Shroder H., Vorweg M. [3], Ullrich R., Ullrich de Mynck R. [4], Phingsten U., Hintesch R. [5], Dutrénit J.-M. [6], M. Argyle [7], S. Moscovici [8] etc.

Respectiv, studiile sunt orientate spre clarificarea definiției, a componentelor conceptului de competență socială în lucrările lui U. Phingsten și R. Hintesch [5], F.E. Weinert [1] etc. În definirea retardului mental, Asociația Americană a Deficienței Mintale a luat, în mod special, în considerare insuficiența dezvoltare a comportamentului adaptativ, definită ca limitare semnificativă în capacitatea individului de a răspunde satisfăcător cerințelor privind maturarea, învățarea, independența personală, precum și responsabilităților sociale corespunzătoare grupului